

Dankwoord

Ik wil het College van Bestuur en het Bestuur van de Faculteit Gedrags- en Maatschappij Wetenschappen van de Rijksuniversiteit Groningen danken voor het instellen van het tenure track systeem, zodat ik in de afgelopen vijf jaar kon doorgroeien tot eerst universitair hoofddocent, vervolgens adjunct hoogleraar en sinds mei tot hoogleraar. De periodieke gesprekken voor een bevordering heb ik als constructief ervaren en ik ben blij met het steeds in mij gestelde vertrouwen. Het tenure-tracksysteem heeft er aan bijgedragen dat we bij sociologie in Groningen in de volle breedte een sterke onderzoeksgroep hebben en dat de groep misschien wel toonaangevender is dan ooit te voren. Ik vind het een voorrecht om samen met Andreas Flache, Marijtje van Duijn, Melinda Mills, Nardi Steverink en Rafael Wittek het programma van sociologie te mogen trekken.

Vanzelfsprekend heb ik het onderzoek dat ik heb besproken in mijn oratie niet alleen gedaan. Binnen mijn eigen onderzoekslijn heb ik met een geweldige groep onderzoekers kunnen samenwerken: Jan Kornelis Dijkstra, Miranda Sentse, Jelle Sijtsema, Katya Ivanova, Anke Munnikma, Tina Kretschmer, Gijs Huitsing, Tinka Veldhuis, Britta Ruschoff, Kim Pattiselanno, Beau Oldenburg, Rozemarijn van der Ploeg, Ashwin Rambaran, Ruta Savickaite en Loes van Rijsewijk. Ik kom met alle onderzoekers uit mijn onderzoekslijn wekelijks bijeen voor het bespreken van elkaars of andermans werk. Deze bijeenkomsten hebben een aantal voordelen. Allereerst blijven we goed op de hoogte van elkaars werk. Ten tweede draagt het eraan bij dat het ons beter lukt om in toptijdschriften te publiceren. Als een van ons een paper bij een tijdschrift indient, dan hebben alle anderen daar al commentaar opgegeven, waardoor het paper is verbeterd en meer kans maakt op een positieve beoordeling door reviewers. Tot slot zijn de bijeenkomsten niet alleen leerzaam maar ook leuk. Ik wil jullie allemaal (en ook drie promovendi buiten mijn onderzoeksgroep: Tobias Stark, Miia Sainio en Marina Verlinden-Bondaruk) bedanken voor de plezierige en vruchtbare samenwerking. Jullie enthousiasme, kritische houding, feedback en gezelligheid maakt het werk plezierig. Speciale dank gaat uit naar Jan Kornelis Dijkstra, mijn eerste promovendus en intussen zelf universitair hoofddocent binnen het tenure-tracksysteem. Ik heb het nu over mijn onderzoekslijn maar jij weet natuurlijk dat het onze onderzoekslijn is. Het succes van onze onderzoekslijn is ook jouw verdienste.

Ik wil uiteraard ook de mensen bedanken die aan de bakermat van mijn wetenschappelijke loopbaan stonden. Allereerst ben ik veel dank verschuldigd aan Siegwart Lindenberg. Na mijn promotie onder begeleiding van Jules Peschar, Tom Snijders en Anne Bert Dijkstra, kreeg ik vanaf 2000 de kans om onder zijn supervisie als postdoc bij TRAILS aan de slag te gaan. Ik heb veel geleerd van zijn theoretische insteek bij ons onderzoek naar de ontwikkeling van prosociaal en antisociaal gedrag bij jongeren. Ik ben blij dat hij mij tijdens de inaugurele rede heeft willen introduceren als nieuwe hoogleraar. Hoewel ik in mijn postdocperiode werd betaald door sociologie was ik gehuisvest bij sociale psychiatrie. Van Hans Ormel en Tineke Oldehinkel heb ik in die vijf jaar veel opgestoken over onderzoek doen en publiceren. Ik ben er trots op dat we, samen met Andrea de Winter, Frank Verhulst en vele anderen, TRAILS tot een belangrijke veranderingsstudie hebben gemaakt. Ik ben jullie allen dankbaar voor alles wat ik van jullie heb geleerd, het vertrouwen in mijn kunnen en de prettige samenwerking. Met zulke leermeesters om me heen heb ik nooit de neiging gehad om mijn heil elders te gaan zoeken.

Internationaal heb ik een uitstekende samenwerking met Christina Salmivailli. In 2004 spraken Christina en ik elkaar voor het eerst op een conferentie. Ik had net mijn eerste artikel over pesten geschreven maar zij was al hard op weg de meest vooraanstaande onderzoeker op dat terrein te worden (wat ze nu is). Zowel theoretisch (de doelen en bijbehorende strategieën van pesters) als analytisch (de netwerkbenadering om groepsprocessen in kaart te brengen) sloot mijn onderzoek goed bij dat van haar aan en zo hebben we in de loop van de tijd veelvuldig samengewerkt. Toen KiVa een jaar of zes geleden werd opgezet, gaf ik meteen aan interesse te hebben om het ook in Nederland te gaan invoeren. Gelukkig kwam er geld beschikbaar om dat

daadwerkelijk te doen. KiVa is geweldig. Schooldirecteuren, leraren, intern begeleiders, conciërges en bovenal leerlingen: iedereen is enthousiast over KiVa. Dank gaat daarbij uit naar het team van Christina Salmivalli dat het programma heeft ontwikkeld. Dank gaat ook uit naar de leden van het KiVa consortium voor het verder ontwikkelen van het programma in Nederland. De inbreng van Femke Munniksma, Gijs Huitsing, René Koens, Beau Oldenburg, Rozemarijn van der Ploeg, Freek Velthausz, Theo van der Zee en alle anderen is uitmuntend. KiVa is opgezet als een lerend project. Ik vind dat we daar door de hechte samenwerking tussen wetenschap en praktijk volledig in zijn geslaagd. Ik zie uit naar het vervolg: het opzetten van KiVa in de onderbouw van het basisonderwijs (Unit 1) en het voortgezet onderwijs (Unit 3). Met ons programma in de bovenbouw van het basisonderwijs (Unit 2) zijn we nog maar halverwege: dat er nog steeds leerlingen zijn die structureel worden gepest op KiVa-scholen is iets wat me ter harte gaat. Ik hoop dat we de komende jaar het programma kunnen verfijnen en het pesten verder kunnen terugdringen. Ik ben blij daar met jullie aan te kunnen werken.

Lieve mam, in het voorwoord van mijn proefschrift schreef ik dat ik profvoetballer had willen worden. Jij moet altijd hebben geweten dat de kans daarop nul was. Toen ik laatst een opstel van de basisschool terugzag, las ik dat ik als basisscholier wel een alternatief had bedacht. Na de basisschool wilde ik naar het gymnasium en dan naar de universiteit. Zo is het gegaan. Bedankt voor alle steun op de achtergrond. Ik weet dat je trots bent dat ik zo hooggeleerd ben en op mijn beurt ben ik trots op mijn moeder. Een betere kan ik me niet voorstellen.

Lieve Jorn en Liet, als ik lesgeef vertel ik geregeld over jullie. Een van de meest gebruikte verhalen is dat het ons als gezin lang moeite kostte om jullie lekker op tijd op school te laten komen. Te vaak gebeurde het dat we om kwart over acht weg wilden en dat een van jullie zijn fiets sleutels niet kon vinden of nog even iets anders zocht. Daar was dan geen tijd voor, omdat de fietstocht naar school tien minuten duurt. Het gevolg was natuurlijk stress, in ieder geval bij ons als ouders. Gelukkig vonden Diana en ik een oplossing. Het geval wil namelijk dat de school al om kwart over acht open is. Sindsdien mikken we er dus op om een kwartier eerder de deur uit te gaan en als er dan opeens iets voorvalt, dan hebben we nog ruim de speling. Dat verhaal vertel ik om te illustreren dat het belangrijk is om als ouders flexibel te zijn en nieuwe oplossingen te zoeken. Ook het verhaal van de Björn Borg onderbroeken vind ik een mooie. Dat gebruik ik om te illustreren hoe het ineens de norm kan zijn om dure onderbroeken te dragen en die zo te dragen dat iedereen er weet van heeft. Die onderbroeken zijn tot daaraan toe, maar wat ik minder fraai vind is dat ik die onderbroeken geregeld in een handdoek opgerold in het washok aantref. Blijkbaar is het vanwege groepsdruk normaal geworden om met je onderbroek onder de douche te staan. Tja. Zo zijn er vele verhalen die ik veelal uit enthousiasme vertel. Jullie weten dat ik de ontwikkeling van jongeren onderzoek. Ik geniet volop van jullie en ben heel benieuwd hoe jullie je ontwikkelen. Dat zeg ik als vader en niet als onderzoeker.

Lieve Diana, zonder jou zou ik denk altijd maar doorgaan met werken. Waarschijnlijk zou ik dan helemaal niet het gevoel hebben dat ik iets te kort zou komen. Maar na twintig jaar weet ik beter. Allebei houden we van lange vakanties. Lange Paal op Vlieland en Seedune op Schiermonnikoog zijn onze favoriete campings. Meer bijzondere hoogtepunten zijn vijf weken op IJsland, twee maanden in Australië en een maand in Zuid-Afrika. Ik vind het leuk om komende zomer weer een verre reis te maken en zal de voorbereiding starten. Samen sporten is iets nieuws. Al moesten we wel een tovertruc toepassen door in estafette een triatlon te doen. Jij zwom een kilometer in een tijd van net boven de twintig minuten. Ik liep tien kilometer net onder de veertig minuten. Nu nog wat sneller fietsen en we zijn nog een goed team ook. Ik blijf competitief. Voor de goede orde: vooral met mezelf. Met hardlopen lukt het me nog altijd om sneller dan ooit te gaan. Dat zal natuurlijk een keer ophouden. Maar misschien pas ik mijn standaarden wel aan en gaan we net als in *Autumn Gold* nog samen naar de Olympische Spelen voor bejaarden. Ook in de wetenschap verwacht ik niet snel uitgespeeld te zijn. Dank voor alle jaren samen en mocht er een tijd van achteruitgang komen dan hoop ik dat wij voor elkaar klaar staan. Als optimist verwacht ik dat het niet zo'n vaart zal lopen en zie ik uit naar de vele mooie jaren voor ons.